

ACADEMIA ROMÂNĂ

Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii

– Divizia de Istoria Științei –

STUDII ȘI COMUNICĂRI/DIS

Vol. XVI/2023

Editura MEGA

ISTORIA ÎNFIINȚĂRII ȘI EVOLUȚIEI ȘCOLII SPECIALE DE ARTILERIE ȘI GENIU

Petrișor PĂTRAȘCU¹
patrascupetrisor@yahoo.com

ABSTRACT: The history of Romanian military education is proof that the Romanian Army has invested countless resources in the promotion and development of military science and technology, in the preparation and training of officers, in ensuring an optimal educational climate, according to the standards of the respective times. The establishment of the Special School of Artillery and Military Engineering represented a particularly important moment in the evolution of Romanian military education and managed to solve a problem for the technical and specialized training of artillery and engineering officers. At the same time, it represented a model for the future schools established, which had as their educational objective the training of officers in army and military specialties.

KEYWORDS: artillery, first commander, Special School of Artillery and Military Engineering, military science, military education system.

Introducere

Învățământul militar românesc a luat ființă la data de 13 iunie 1847, odată cu constituirea Școlii Militare de Ofițeri de la București. În principiu, acest sistem de învățământ a apărut, pe de-o parte din nevoia armatei de a avea școliști în țară viitorii ofițeri ai structurilor militare, cunoscând faptul că la acea vreme aceștia erau formați la școli militare din afara țării, pe de altă parte, în jurul acelei perioade, mai multe țări europene și-au înființat astfel de școli pentru a promova știința și tehnica militară după noile concepții ale epocii.

Evoluția învățământului militar a parcurs mai multe etape în concordanță cu cerințele de dezvoltare și înzestrare ale armatei, care, la rândul lor, erau dependente de obiectivele politico-militare ale țării. Un moment

---

¹ Conferențiar universitar dr. la Universitatea Națională de Apărare „Carol”, absolvent al cursului de *Inițiere în Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii*, organizat de CRIFST al Academiei Române, promoția 2023.

important l-a reprezentat unificarea celor două școli, București și Iași, într-una singură, la București, după Unirea Principatelor Române. În această situație, școala și-a început activitatea în luna septembrie a anului 1862. Mai târziu, școala a trecut prin momente extrem de dificile ale Războiului de Independență și a acumulat din experiența ofițerilor care au luptat în campanie.

Totodată, în timpul și după Războiul de Independență au fost înființate mai multe regimente de infanterie, artilerie și geniu, iar înzestrarea acestora cu armament și tehnică modernă impunea un nivel mai ridicat de cunoștințe din partea ofițerilor, în special de cunoștințe tehnice și de specialitate. Prin urmare, în anul 1881 se înființează Școala Specială de Artilerie și Geniu, care după doi ani scoate prima promoție de ofițeri de artilerie și geniu. Din colectivul didactic făceau parte profesori civili renumiți ai acelor vremuri și profesori militari cu studii în afară și cu o impresionantă experiență militară. Înființarea acestei instituții de învățământ a fost un pas important în dezvoltarea învățământului militar modern. Nu în ultimul rând, trebuie evidențiată contribuția regelui Carol I la înființarea școlii dovedind *o implicare afectivă puternică, ce a completat-o admirabil pe cea formală, oficială. Ea s-a datorat sentimentului său de apartenență la comunitatea artileriștilor români, ca tunar ce a deprins în tinerețe tainele acestei nobile arme în armata prusacă* [9]. Totodată, implicarea colonelului de artilerie, viitor general de divizie, Eracle Arion, și-a pus semnificativ amprenta în pregătirea și formarea viitorilor ofițeri de artilerie și geniu în domeniul științei militare și tehnicii de specialitate.

Metoda de cercetare este bazată pe o analiză a datelor istorice ce explorează mai multe surse și izvoare istorice, care au scos în evidență contextul politico-militar, momentele determinante, tehnica din dotarea artileriei armatei și personalitățile implicate în dezvoltarea învățământului militar modern.

1. Situația structurilor și a pieselor de artilerie în perioada 1835–1898

În anul 1835, arma artilerie a fost propusă să fie reintrodusă ca armă în organizarea armatei naționale de către Adunarea Națională din Țara Românească [8]. Necesitatea acestei propuneri coroborează cu necesitatea înzestrării armatei cu tunuri, ținând cont că mai multe țări la acea vreme urmau un proces de modernizare și înzestrare cu tehnică de artilerie. La

noi, acest fapt nu s-a concretizat imediat și abia la 10 noiembrie 1843, atunci când a fost înființată legal, prin Porunca Domnească nr. 198, prima baterie de artilerie a țării Românești, în baza primirii a patru tunuri de către domnitorul Gheorghe Bibescu de la sultan. De altfel, acest moment a rămas de referință în istoria militară românească, punându-se bazele artileriei moderne și reprezintă, în prezent, ziua Artileriei Forțelor Terestre. Tunurile, de proveniență turcească, întâlnite la vremea aceea sub denumirea de „tunuri turcești de 4 livre” erau confecționate din bronz, aveau o greutate de 1.050 kg (tot complexul: trăsură-piesă, tras de 4 cai), cu o țeavă fără ghinturi, de calibru 80 mm și lungime de 18 calibre, care prezenta o bătaie încadrată între 250–400 stânjeni (492–787 m), iar pentru loviturile cu ricoșet, denumite și „darea cu sărituri”, bătaia ajungea până la 1200 m [8]. Ulterior, în anul 1850, au mai fost procurate opt astfel de tunuri, ceea ce a determinat constituirea a două baterii de artilerie, fiecare având în componență 6 piese. În Moldova, odată cu numirea la tron a lui Grigore Al. Ghica din anul 1849, se înființează prima baterie de artilerie, compusă din 6 tunuri trase de câte patru cai, 5 dintre acestea primite de la sultan în contextul investiturii domnitorului, iar cel de-al șaselea tun exista încă din anul 1835 [8]. În perioada imediat următoare, procesul de înzestrare cu tunuri a evoluat în ambele provincii, unde apar primele structuri de artilerie, adică primele baterii.

După Unirea Principatelor, domnitorul Alexandru Ioan Cuza a fost promotorul mai multor reforme, una dintre acestea vizând și reorganizarea armatei. Din perspectiva artileriei, domnitorul A.I. Cuza își dorea achiziționarea de piese moderne de artilerie și a întreprins o serie de demersuri în acest sens către mai multe state din Europa. Interesul domnitorului a fost restricționat de către mai multe puteri ale vremii. În jurul anilor 1860, refuzul evident provenit mai ales din partea turcilor și a austriecilor, care, la rândul lor au manifestat opoziție și au convins și alte țări (ex. Franța) să nu servească interesele de înzestrare militară a Principatelor Române, nu au reușit să oprească intențiile domnitorului A.I. Cuza, ba chiar au contribuit și mai intens la găsirea unei soluții. Astfel, în anul 1862, încep tratativele în Belgia pentru tunurile Timmerhans, prin maiorul Henric Herkt. În urma raportului emis de maiorul Herkt către domnitorul Cuza, sunt contractate 24 de piese, fabricate la Liege, prin intermediul companiilor Francotti și Veuve Lachaussee, iar pentru afete, chesoane și o parte din muniție, au fost făcute contracte cu firma franceză Alexis Godillot. Mai departe, în anul

1863, ajung primele tunuri Timmerhans în țară, fiind operaționale un an mai târziu, în cadrul structurilor de artilerie [10].

Odată intrate în exploatare apar și primele constatări de la trageri ale artileriștilor. Printre aspectele negative se numără ineficiența focosului fuzant și precizia slabă a tragerilor. Tunul Timmerhans, model 1863, avea calibrul de 86,5 mm, lungimea țevei de 1600 mm, cu 6 ghinturi orientate către dreapta și greutate de 330 kg [10]. Tot din dorința domnitorului A.I. Cuza, în anul 1865, apar în dotarea armatei 36 de tunuri franțuzești [8], din categoria „tunurilor de 4”, respectiv a „tunurilor de 12”. Aceste guri de foc aveau performanțe mult mai bune față de cele belgiene și au fost întrebuițate până în jurul anilor 1873. Mai mult decât atât, cele din categoria „tunurilor de 12”, întâlnite și sub sintagma de tunurile lui Napoleon, au fost întrebuițate în Războiul de Independență. Tunurile de 12, sistem LA HITTE, model 1858, avea calibrul 121,3 mm; lungimea țevei de 2066 mm, cu 6 ghinturi orientate spre dreapta, greutatea țevei 610 kg, greutatea tunului pe afet 1940 kg, greutatea chesonului 1300 kg, viteza proiectilului de 310 m/s și bătaia maximă de 3000 m [10].

Structurile de artilerie s-au dezvoltat foarte mult pe timpul domniei lui Cuza. Potrivit unui decret al acestuia, la 21 decembrie 1860, cele patru baterii funcționale s-au unificat în primul Regiment de artilerie al armatei române moderne, compus din două divizioane de artilerie. La comanda regimentului a fost numit maiorul Tobias Gherghel, ajutorul acestuia era numit maiorul Haralambie Nicolae, iar la cele două divizioane erau numiți căpitanul Herkt Enric, respectiv căpitanul George Manu [5]. Tot pe timpul domniei lui Cuza au fost inițiate demersurile privind înființarea unei fabrici de armament. Colonelul Ion Ghica, în calitate de ministru de război al Principatelor Române, îi înaintează domnitorului un raport prin care se subliniază necesitatea înființării unei fabrici de armament: „[...] astăzi când înălțimea Voastră dorește ca armata să ajungă scopul pentru care țara a creat-o, astăzi când suntem în ajunul organizării unei capsulării și fonderii de proiectile, dezvoltarea ce va lua prin aceasta stabilimentele de material de artilerie nu mai permite a le lăsa în starea în care se află” [5]. Prin urmare, la 23 noiembrie 1861, este emis Înaltul ordin de zi nr. 344 prin care Direcția Stabilimentelor de material de artilerie se organizează pe 3 secții, și anume: Pirotehnie; Arsenalul de construcții al armatei; Fabrica de pulbere [8].

Dezvoltarea armii artilerie a continuat și pe timpul domniei lui Carol

I, mai ales că acesta era școlit și pregătit ca ofițer de artilerie. Un moment extrem de important, identificat și ca un test riguros armatei naționale, la reprezentat Războiul de Independență (1877–1878). Pe timpul războiului, structurile de artilerie, cu piesele din dotare, precum și cu cele capturate pe câmpul de luptă au avut un rol hotărâtor în obținerea victoriei. Potrivit Înalțului Decret cu nr. 211 din 5 februarie 1877, se înființează 2 regimente de artilerie, numărul total al acestora ajungând la patru, astfel: Regimentul 1 artilerie la Craiova, comandant colonel Iulius Dulca, Regimentul 2 artilerie la București, comandant colonel Eracle Arion, Regimentul 3 artilerie la Focșani, comandant colonel Eric Herkt, Regimentul 4 artilerie, comandant colonel Alexandru Angheliescu. Un regiment era format din 6 baterii a câte 6 tunuri, din care 5 baterii erau pedestre și una călare. Regimentele 1 și 2 erau înzestrate cu tunuri calibru 78 mm de bronz, în schimb celelalte două regimente erau înzestrate cu tunuri de același calibru dar din oțel [8].

După război, au fost înființate noi unități de artilerie și odată cu acest proces acestea au fost înzestrate cu tunuri moderne, renumitele tunuri germane Krupp la acea vreme (fig. nr. 1). Acestea erau de două tipuri, unele erau cu calibru de 75 mm, celelalte cu calibru mai mare, de 87 mm, însă ambele erau model 1880, cu țeava confecționată din oțel.

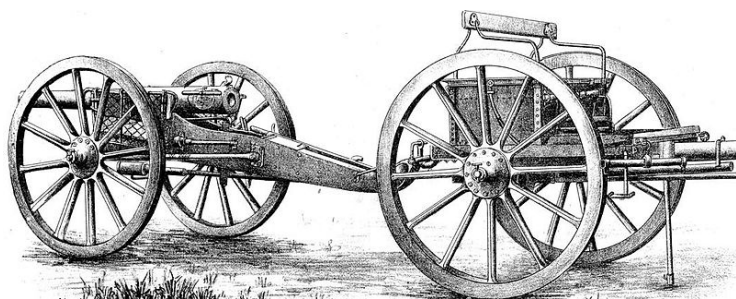

Fig. nr. 1 – Tun german Krupp, calibru 75 mm, model 1880, împreună cu antetrenul [6]

Mai târziu, în anul 1898 a fost proiectată prima piesă românească de artilerie de către colonelul Perticari. Mai precis, ofițerul a proiectat un tun de câmp, cu calibrul 68 mm, în care prototipul a fost creat la uzinele franceze St. Chamond, însă nu a reușit să convingă reprezentanții statului pentru a fabrica în serie [11], iar data primului produs proiectat în țară a fost prelungită până în anul 1904, atunci când în țară au fost aduse primele

tunuri de câmp cu tragere repede, calibrul 75 mm, proiectate de către un grup de ofițeri români, constituit din Toma Ghenea, Dumitru Iliescu, Eugeniu Lucescu, Vasile Rudeanu și Gabriel Negrei [1].

2. Momentele defnitorii ale înființării și funcționării Școlii Speciale de Artilerie și Geniu

În perioada 1843–1881, delimitată de la apariția primelor tunuri achiziționate pentru armată și constituirea primei baterii de artilerie, până la momentul înființării primei instituții de învățământ dedicată artileriei, au avut loc o serie de transformări semnificative, ceea ce au contribuit din plin la necesitatea unei instituții de învățământ care să pregătească viitori artileriști pentru a încadra structurile de artilerie ale armatei.

Încă din anul 1847, în Țara Românească, funcționa Școala Militară de Ofițeri, iar după Unirea Principatelor, această școală s-a unificat cu școala de la Iași și a funcționat în București, în baza „Regulamentului școlii militare din București”, aprobat prin Înaltul Ordin de Zi nr. 204 din 22 iulie 1861. În cadrul școlii predau profesori de prestigiu, cu o vastă experiență și sub supravegherea atentă a ministrului de război. Pe timpul Războiului de Independență, activitatea școlii a fost suspendată în perioada 12 aprilie – 01 noiembrie 1877 [14]. De asemenea, după război, școala a intrat într-un amplu proces de modernizare, și-a schimbat denumirea în Școala Militară de Infanterie și Cavalerie. Un moment important în istoria atât a acestei școli, cât și a armelor speciale, l-a reprezentat înființarea unei secții pentru armele speciale la propunerea ministrului de război în funcțiune, generalul Ion Florescu, concretizată în Înaltul Decret nr. 824 din 1972 [8]. În această ordine de idei, armele speciale erau artileria și geniu. Din perspectiva formării ofițerilor de artilerie, științele predate, pe lângă cele de infanterie, constau în tactica de artilerie, tragerile de artilerie și știința de a lucra în echipă.

După aproape 9 ani de zile, începe o nouă perioadă pentru învățământul militar de artilerie. Astfel, la 7 aprilie 1881 a fost înființată *Școala Specială de Artilerie și Geniu* la București, prin Înaltul Decret nr. 996 al Regelui Carol I, publicat în Monitorul Oficial din 17 aprilie 1881. Potrivit conținutului documentului emis, cursurile erau de trei ani, dintre care unul era de „preparație” pentru elevii avansați la gradul de sublocotenent din Școala de infanterie și cavalerie. Totodată, decretul dădea oportunitatea susținerii admiterii pentru frecventarea cursurilor școlii și sublocotenenților sau a

locotenenților încadrați în regimentele de artilerie și de geniu. Ofițerii-elevi erau internați în localul școlii (Ulița Târgoviștei, azi Calea Griviței, nr. 28, fig. nr. 2), primeau soldă și serveau masa la popotă, cu condiția ca aceștia să nu fie însurați. Profesorii militari care predau la această școală erau ofițeri cu grad superior sau căpitani în activitate, care erau remunerați cu un adaos la soldă, sumele fiind precizate chiar în prezentul Decret. Disciplinele prevăzute în program erau: artilerie; fortificații; artă militară; topografie și geodezie; științe aplicate; mecanică aplicată; construcții militare; limba franceză; limba germană și scrimă [4]. Printre profesorii civili de renume care au predat aici, se regăsesc Spiru Haret, Ștefan Hepites, David Emmanuel, Constantin Istrati și mulți alții. Prima promoție de ofițeri a finalizat cursurile acestei școli în anul 1883, fiind absolvenți 13 sublocotenenți de artilerie și 10 sublocotenenți de geniu [9]. O mare parte a absolvenților a reușit să ajungă în cele mai mari poziții ale armatei și chiar ale statului. De remarcat, impresionanta carieră militară a sublocotenentului de geniu Constantin Prezan, viitor mareșal al României, membru de onoare al Academiei Române, și nu în ultimul rând, cel care a predat mai târziu în această școală cursul de fortificații [7].

Fig. nr. 2 – Școala Specială de Artilerie și Geniu la București, 1881 [15]

În aprilie 1885, prin Înaltul Decret cu nr. 2370, Școala militară de infanterie și cavalerie este dislocată într-o nouă locație din Dealul Spirii, în timp ce Școala specială de artilerie și geniu rămâne în aceeași locație, cu îndeplinirea sarcinilor administrative [8]. Mai târziu, în 16 noiembrie 1892, secția de arme speciale din cadrul Școlii de infanterie și cavalerie, trece în organizarea și administrarea Școlii speciale de artilerie și geniu, tot prin Înalt Decret al regelui Carol I (nr. 3640), fapt prin care instituția

de învățământ militar se reconstituie în două diviziuni. Prima diviziune, cea preparatorie, avea ca scop completarea cunoștințelor de matematică, precum și a celor militare pentru elevii care erau admiși prin concurs și care proveneau atât din școlile fiilor de militari (mai târziu transformate în licee militare), cât și din bacalaureați sau absolvenți a cel puțin șase clase de liceu, cu vârsta cuprinsă între 17 și 21 de ani. După perioada de 2 ani de cursuri, elevii obțineau gradul de sublocotenent și treceau în cealaltă diviziune, adică diviziunea de aplicație pentru dezvoltarea și completarea cunoștințelor din specialitatea corespunzătoare fiecărui ofițer [8]. Făcând o comparație cu disciplinele prevăzute în programul de la începutul activității de învățământ a școlii (1881) se observă noi discipline, cum ar fi: construcții guri de foc, comunicații, călărie, legislație, regulamente militare, organizarea și administrarea armatei.

Un alt moment de referință pentru Școala specială de artilerie și geniu este reprezentat prin data zilei de 2 noiembrie 1895, în care Școala se reorganizează și își schimbă denumirea în „Școlile de Artilerie și Geniu”. Prin Înalțul Decret cu nr. 4249, această instituție reorganizată sub o conducere unică, cuprindea patru școli: Școala Militară de Artilerie și Geniu; Școala de Aplicație de Artilerie și Geniu; Școala Militară de Guarzi de Artilerie și Geniu; Școala Superioară de Artilerie și Geniu [12]. Aceasta din urmă a fost înființată mult mai târziu, în anul 1900.

3. Eracle Arion – figură emblematică pentru dezvoltarea artileriei moderne

Cu ocazia fiecărei aniversări dedicată Artileriei Române sau instituțiilor de învățământ militar cu implicații în formarea cadrelor militare de artilerie, respectiv de geniu, nu lipsesc referințele pozitive la cel care a fost renumitul ofițer Eracle Arion și aportul semnificativ adus de către acesta la dezvoltarea învățământului militar românesc, precum și la dezvoltarea artileriei moderne. În acest context, prin analiza impresionantei lui cariere militare, se poate evidenția devotamentul, determinarea și puterea de muncă, care și-au pus deosebit de mult amprenta în pregătirea și formarea viitorilor ofițeri ai armatei române.

Născut la 24 februarie 1838, în București, într-o familie numeroasă cu 16 copii și cu rădăcini din boierii ialomițeni, Eracle Arion a urmat cursurile Școlii Militare de Ofițeri din București în perioada 1855–1857, obținând prima lui repartiție ca ofițer în grad de sublocotenent la Regimentul 2

Infanterie linie. Tot în anul 1857, Eracle Arion urmează pe o perioadă de doi ani Școala Imperială Politehnică din Paris, ulterior Școala de Aplicație de Artilerie și Geniu din Metz. După ce revine în țară „se reprimște în oștire” și este repartizat la regimentul 1 artilerie. În anul 1862, locotenentul Eracle Arion este numit profesor la Școala militară, unde predă geometrie analitică și geodezie [2]. În perioada 1870–1875 a comandat Regimentul 2 Artilerie, în perioada 1875–1877 a fost șeful Serviciului Artilerie din Marele Stat Major, iar între 1877–1878 a reprezentat România din poziția de atașat militar al Marelui Cartier General pe lângă marele duce Nicolae la tratativele de pace de la San Stefano, după încheierea războiului ruso-turc [3]. În aceeași ordine de idei, colonelul Eracle Arion a participat în Războiul de Independență, conducerea acțiunilor structurilor de artilerie în zona Plevna fiind apreciate de către generalul Mihai Cerchez cu următoarea declarație referitoare căderea Plevnei din 8 noiembrie „prin prezența la locul unde pericolul era mai mare contribuit mult la glorioasele rezultate ale acestei zile” [2].

Primul comandant al Școlii de Aplicație pentru Artilerie și Geniu a fost Eracle Arion (fig. nr. 3), cu gradul de colonel la acea vreme. Prin experiența dobândită de-a lungul carierei în cadrul structurilor de artilerie, prin experiența campaniei Războiului de Independență, prin cunoștințele dobândite la prestigioasele școli absolvite în Franța, prin participarea la diverse comitete, reuniuni și tratate, Eracle Arion a pus piatra de temelie pentru învățământul militar de artilerie și de geniu. Chiar dacă a avut o perioadă destul de scurtă la comanda școlii, a reușit să pună în aplicare cerințele specifice articolelor din Înaltul Decret prin încadrarea corpului profesoral atât cu cadre didactice civile, doctori în științe, cât și cu cadre didactice militare, ofițeri cu o vastă experiență, proveniți din structurile de seamă ale artileriei române.

În 20 ianuarie 1882, colonelul Eracle Arion predă comanda școlii locotenentului-colonel Maican Dimitrescu, după care este numit director al Școlii Superioare de Război, în baza Înaltului Decret cu nr. 98. Cu toate că erau deja stabilite toate condițiile de funcționare, adică program de învățământ, cadre didactice, buget financiar [8], școala a luat ființă mult mai târziu, în anul 1889, sub conducerea generalului Ștefan Fălcoianu. În anul 1883, Eracle Arion este avansat la gradul de general de brigadă și însărcinat să îndeplinească funcția de Șef al Marelui Stat Major al Armatei, iar în anul 1892 obține gradul de general de divizie. Din anul 1895, preia

comanda Corpului 2 Armată și devine guvernatorul cetății București. Printre funcțiile deținute de către generalul Eracle Arion se numără și cea de comandant al Cercului Militar (1883–1893) [2]. De asemenea, trebuie menționată contribuția lui Eracle Arion pentru dezvoltarea științei militare și a tehnicii militare, în special din domeniul artileriei. Implicarea acestuia prin manifestarea actului de predare din postura de profesor, precum și prin participarea activă privind editarea și publicarea Revistei de artilerie, începând cu anul 1886, demonstrează încă odată efortul impresionant pentru dezvoltarea științei și tehnicii militare.

1863. Eracle Arion în grad de căpitan

1880. Eracle Arion
în grad de colonel

Eracle Arion în grad de general de divizie

Fig. nr. 3 – Eracle Arion [13]

În ceea ce privește viața personală, Eracle Arion a fost din anul 1866 căsătorit cu Sevastia, fiica lui Nicolae Alexandrescu, cafegiu bașa la curtea domnitorului Grigore Ghica. Sevastia (Vatica) era o persoană înstărită, cu o moșie de 1623 de hectare moștenită în Fierbinți-Ialomița. Aceasta ia dăruit patru copii: Nicolae, Zoe, Viorica și Margareta. Activitatea militară o încheie în anul 1903, iar la scurt timp s-a stins din viață) [13]. De-a lungul carierei a primit o serie de distincții, printre care „Steaua României” în grad de ofițer și „Virtutea Militară”. Astăzi, respectul față de activitatea generalului Eracle Arion se menține, prin atribuirea numelui acestuia a două străzi, una în București, cealaltă în Brăila, alături de elogierile militare cu ocazia desfășurării de evenimente festive și comemorative.

Concluzii

Prin disciplinele cuprinse în programul școlii se urmăreau atingerea mai multor obiective, cum ar fi: dobândirea de cunoștințe de bază și de specialitate, pregătirea viitorilor ofițeri pentru a încadra funcții în structurile de artilerie și geniu, precum și *dezvoltarea științei militare și a tehnicii de artilerie și geniu*. La momentul înființării școlii, funcționau deja structuri care proiectau, experimentau și produceau muniție de război și materiale pirotehnice.

Se observă implicarea profesorilor civili în procesul de învățământ militar, ceea ce subliniază prestigiul și importanța instituțiilor de învățământ militar în cadrul sistemului național de învățământ din acea perioadă.

Factorii decidenți de la acea vreme, au pus accent pe o pregătire riguroasă a viitorilor ofițeri, iar evoluția și transformarea instituțiilor de învățământ militar din acea vreme demonstrează acest fapt. Mai mult decât atât, viitorii ofițeri urmau o carieră profesională demnă, importantă armată și societate, pentru societate.

Ofițerii fondatori ai instituțiilor militare de învățământ românesc au fost școliți în instituții prestigioase din afara țării, iar experiența dobândită de către aceștia a fost bine pusă în practică, mărturie stând rezultatele reflectate prin pregătirea ofițerilor, ulterior prin experiența demonstrată în război.

Nu în ultimul rând, ofițerii cu grad superior încadrau funcții importante în fruntea mai multor instituții ale statului, erau demne de încrederea regelui și a liderilor politici, erau apreciați în rândul populației, practic făceau parte din elita țării.

Bibliografie:

- [1] Bârsan Ghiță, Stroea Adrian, Șerban Dănuț-Puiu –, „Istoria industriei militare și tehnicii operative”, cap. 9, în *Istoria tehnicii și a industriei românești*, vol. 1 – *Mecanica, tehnicile de prelucrare și construcțiile*, coordonator: Banabic Dorel, Editura Academiei Române, 2019.
- [2] Bichicean Gheorghe – *Istoria artileriei române: studii și comunicări*, Editura Aramis, Sibiu, 2018.
- [3] Ghinoiu Marin – „Generalul de divizie Eracle ARION, primul comandant al Școlii Speciale de Artilerie și Geniu”, *Revista Artileria Modernă Română*, nr. 31, Sibiu, 2016.

- [4] Marin Dan – „Învățăământul militar de geniu după 130 de ani de la înființare”, *Revista Armei Geniu*, nr. 1, Râmnicu Vâlcea, 2011.
- [5] Năsturel Petre Vasiliu – *Contribuțiuni la istoria artileriei române*, București, Stabiliment de Arte Grafice UNIVERSALA, 1907.
- [6] Năsturel Petre Vasiliu – *Curs elementar de artilerie*, Vol. I., Tipo-Litografia Eduard Wiegand, București, 1887.
- [7] Osoian Tiberiu – „Restituiri: Personalități ale armeei geniu”, *Revista Armei Geniu*, nr. 1, Râmnicu Vâlcea, 2009.
- [8] Stănculescu Victor, Ucrain Constantin – *Istoria artileriei române în date*, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988.
- [9] Stroea Adrian – „Reflecții la 140 de ani de existență a Școlii Militare de Artilerie”, *Revista Artileria Modernă Română*, nr. 40, Sibiu, 2021.
- [10] Stroea Adrian, Băjenaru Gheorghe – *Artileria română în date și imagini*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2010.
- [11] Stroea Adrian, Ghinoiu Marin – *Din elita artileriei*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2012.
- [12] Stroea Adrian, Ghinoiu Marin, Băjenaru Gheorghe, Barbu Florin, Dănilă Olga – *Enciclopedia artileriei*, Centru Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2014.
- [13] Stroea Adrian, Ghinoiu Marin – „Generalul de divizie Eracle Arion – eroul fără cruce”, *Buletinul arhivelor militare române*, nr. 3, 2021.

Surse internet:

- [14] <https://www.armyacademy.ro/istoric.php>
- [15] sursa foto: <http://www.cpataa.ro/traditii.html>